הִלְכוֹת בְּצִיעַת הַפַּת סִימָן קסח

וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן. (מ) וְאִי אָכִיל לְהוּ בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה (מא) שְׁלָא מַחֲמַת (יח) הַסְּעוּדָה (מב) * טְעוּנִים בְּרָכָה (יט) (מג) לִפָּנֵיהֶם וְלֹא לְאַחֲרֵיהֶם, (מד) [ב]אֲבָל אוֹתָם רְקִיקִים דַּקִּים שָׁנוֹתְנִים מִרְקַחַת עֲלֵיהֶם (מה) הֵם טְפֵלִים לְגַבֵּי (כ) הַמִּרְקַחַת, וּבִרְכַּת הַמִּרְקַחַת (מו) פּוֹטַרְתָּן: ט [ג]פַּת גְּמוּר אֲפִלּוּ (מז) פָּחוֹת מִכַּזַּיִת מְבָרֵךְ עָלָיו הַמּוֹצִיא, אֲבָל לְאַחֲרָיו אֵינוֹ מְבָרֵךְ (מח) כְּלוּם, כָּל שֶׁלֹּא אָכַל (כפ) כַּזַּיִת: י (מט) [ד]חֲבִיצָ״א, (נ) דְּהַיְינוּ

(הי״ב) וְטוּר וּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו ופת) לְרַעַת הָרֹא״שׁ (פ״ו סי׳ טז).

ב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה לחמניות) (וְהָרוֹקֵחַ) [כָּל בּוֹ] (סי׳ כד).

ג הֶרַשְׁבָּ״א (לח: ד״ה כיון) לְרַעַת הָרִי״ף (כז:) וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ג׳ מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת

ד בְּרָכוֹת ל״ז (ע״ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

שֶׁבַּלִּילָתָן רַכָּה וְהֵם דַּקִּים, אֲבָל הַמִּין שֶׁקּוֹרִין נָאלִסְינֶק״י מְהֵנֵי קְבִיעוּת לְבָרֵךְ הַמּוֹצִא דְּהָא אֵינָם דַּקִּים עַיֵּן שָׁם: (יח) **הַסְּעוּדָה.** פְּרוּשׁ שֶׁאֵין אוֹכְלִין לְשָׂבַע אֶלָּא לְתַאֲנוּג אוֹ לְקִנּוּחַ לְהָקֵל מִכֹּבֶד הַמַּאֲכָל: (יט) **לִפָּנֵיהֶם.** וְאִם כֵּן כָּל מִינֵי פַּת הַנִּזְכָּרִים בְּסָעִיף ד׳ טְעוּנִים בְּרָכָה לִפָּנֵיהֶם תּוֹךְ הַסְּעֻדָּה כְּשֶׁאוֹכְלִין לְקִנּוּחַ. וְהָא דְּקִים לָן בְּרַב עַל הַפַּת פָּטַר אֶת הַפְּרִפֶּרֶת הַיְינוּ כְּשֶׁבָּאִין לְהִמָּשֵׁךְ תַּאֲוַת הַמַּאֲכָל. כְּלָלָא דְּמִלְּתָא כָּל שֶׁאוֹכֵל לְמָזוֹן וּלְתַבְשִׁיל כְּגוֹן עָפְ״ל פָּלְאדִי״ן וּפָאוּירְלָ״ל פָּלְאדִי״ן תָּמִיד מַחֲמַת הַסְּעֻדָּה הֵם בָּאִים וְאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם תּוֹךְ הַסְּעֻדָּה, כִּי הַפֵּרוֹת נַעֲשָׂה תַּבְשִׁיל תּוֹךְ הַמּוֹלְיָתָא וְקִמְחָא עִקָּר. וְאֵין לְהַחְמִיר וְלִקַּח קְצָת תַּפּוּחִים מִבַּפְנִים וּלְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ דְּהַיְנוּ בְּרָכָה לְבַסּוֹף דְּקִמְחָא עִקָּר עַיֵּן סִימָן קע״ז (מג״א סק״ג). וְדָבָר שֶׁבָּא לְקִנּוּחַ אוֹ לְתַאֲנוּג כְּגוֹן עֲגוּת דַּקּוֹת אוֹ מִינֵי מְתִיקָה שֶׁכָּתַב בְּסָעִיף ז׳ צְרִיכָה בְּרָכָה וְאֵין הַפַּת פּוֹטַרְתָּן אֶלָּא אִם כֵּן שֶׁבָּאִין לְהַמְשִׁיךְ תַּאֲוַת הַמַּאֲכָל. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק כב). וְאִלְאַפְּלְטֶק״ס וְהוֹרִין״ן בְּלָאזִי״ן שֶׁקּוֹרִין פְּרִיטְלָ״ךְ צָרִיךְ לְבָרֵךְ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת בְּתוֹךְ הַסְּעֻדָּה. ט״ז (סק״י): (כ) **הַמִּרְקַחַת.** הַיְינוּ כְּגוֹן מֶה שֶׁמְּטַגְּנִין בְּפוּרִים נוּרֵי״ט עַל עִסָּה שֶׁאֵין לְבָרֵךְ עַל אוֹתָהּ עִסָּה כָּל זְמַן שֶׁאוֹכֵל אוֹתָהּ עִם הַנּוּרֵי״ט, אֲבָל אִם אוֹכֵל הָעִסָּה בִּפְנֵי עַצְמָהּ מְבָרֵךְ עָלֶיהָ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת דְּבִשְׁעַת אֲפִיָּה לֹא נַאֲפָה בְּתוֹרַת לֶחֶם עַיֵּן לְעֵיל סָעִיף קָטָן י״א. ט״ז (ס״ק יא): **ט כַּזַּיִת.** מִי שֶׁאָכַל חֲצִי זַיִת וְחָזַר וְאָכַל חֲצִי זַיִת אַחַר תּוֹךְ כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס וְלֹא הָיָה בְּדַעְתּוֹ לְשָׂבְעָה עַל הָרִאשׁוֹן, נִסְתַּפֵּק בַּהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֶלֶק ב׳ סִימָן קמ״ז אִם מְחַיֵּב לְבָרֵךְ לְאַחֲרָיו וְעַיֵּן עוֹד שָׁם סִימָן רכ״ז:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְהוּא הַדִּין הָכָא: (מ) **וְאִי אָכִיל לְהוּ וְכוּ׳.** פֵּרוּשׁ (לו) לְהֲנֵי רַכִּין וְדַקִּין, וְהוּא הַדִּין לְכָל פַּת הַבָּא בְּכִיסָנִין הַמְבֹאָרִים בְּסָעִיף ז׳, [מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק כב)] וְעַיֵּן בְּאוּר הֶלָכָה (ד״ה טעונים) שֶׁכָּמָּה אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִים עַל דְּבָרָיו: (מא) **שְׁלֹא מֵחֲמַת הַסְּעוּדָה.** פֵּרוּשׁ שֶׁלֹּא אֲכָלָם לְהַשְׁבִּיעַ רַעֲבוֹנוֹ (לח) רַק לְקִנּוּחַ וּמְתִיקָה, [דְּאִלּוּ אֲכָלָם לְמַלֵּא רַעֲבוֹנוֹ (לט) אֲפִלּוּ לֹא אֲכָלָם רַק מְעַט, הֵם בִּכְלַל סְעוּדָה וְאֵין צָרִיךְ בְּרָכָה]: (מב) **טְעוּנִים בְּרָכָה.** דְּכֵיוָן דְּאֵינוֹ אוֹכֵל זֶה לְשֵׁם סְעוּדָה לֹא נִפְטַר בִּבְרָכַת הַמּוֹצִיא, (מ) וְאִם אוֹכֵל הַרְבֵּה כְּשִׁעוּר קְבִיעַת סְעוּדָה הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ו׳ אֲפִלּוּ אֲכָלָם לְמִתְיקָה בְּעָלְמָא נִפְטַר בִּבְרָכַת הַמּוֹצִיא, דְּכֵיוָן דְּאִי אֲכָלָם שֶׁלֹּא בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא, מִמֵּילָא בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה נִפְטַר בִּבְרָכַת הַמּוֹצִיא: (מג) **לִפָּנֵיהֶם.** וְכָל זֶה בְּעִנְיְנֵי פַּת, אֲבָל בְּעִנְיְנֵי מַעֲשֶׂה קְדֵרָה שֶׁבָּאִין לְמָזוֹן וּלְתַבְשִׁיל, תָּמִיד מַחֲמַת הַסְּעוּדָה הֵם בָּאִים כַּמְבֹאָר בְּסִימָן קע״ז (ס״א), וַאֲפִלּוּ הֵם מְמֻלָּאִים בְּפֵרוֹת כְּאוֹתָן שֶׁקּוֹרִין עָפְ״ל פָּלְאדִי״ן וְכַדּוֹמֶה, הַפֵּירֵי נַעֲשָׂה תַּבְשִׁיל תּוֹךְ הַמּוֹלְיָתָא וְקִמְחָא עִקָּר וְהַפֵּירֵי בָּטֵל לְגַבֵּייהוּ, וְאֵין לְהַחְמִיר וְלִקַּח קְצָת תַּפּוּחִים מִתּוֹכָם וּלְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ דְּהַיְנוּ בְּרָכָה לְבַסּוֹף [אַחֲרוֹנִים]: (מד) **אֲבָל וְכוּ׳.** קַאֵי עַל עִקַּר דִּין פַּת הַבָּאָה בְּכִיסָנִין, וְקָא מַשְׁמַע לָן דְּזֶה לֹא הָוֵי בִּכְלָלוֹ דְּאֵין מְבָרְכִין בָּזֶה עַל הָעִסָּה כְּלָל, מִשּׁוּם דְּהָוֵי טְפֵלָה לַמִּרְקַחַת כְּדִמְפָרֵשׁ: (מה) **הֵם טְפֵלִים.** דְּאֵין מִתְכַּוְּנִין לֶאֱכֹל הָרְקִיקִין, וְרַק שֶׁעוֹשִׂין אוֹתָם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִטָּנְפוּ הַיָּדִים מֵהַמִּרְקַחַת, וְלָכֵן הָוֵי הָעִסָּה בִּכְלַל טָפֵל כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן רי״ב (ס״ב). וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים שָׁם דִּבְמִדִּינוֹתֵינוּ שְׁנוֹתְנִין מִרְקַחַת עַל הַדֶּבְשָׁנִין [שֶׁקּוֹרִין לָעֵקֶ״ךְ פָּלְאדִי״ן] שֶׁטּוֹבִים הַדֶּבְשָׁנִין לְמַאֲכָל בְּעַצְמָן, אִם כֵּן כְּשֶׁנָּתַם גַּם בִּשְׁבִיל אֲכִילַת הַדֶּבְשָׁנִין (מפ) וּמְמַּלֵּא הֵם הָעִקָּר וּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּפוֹטֵר הַמִּרְקַחַת. וּפָשׁוּט דְּדַוְקָא שֶׁבְּעֵת אֲפִיָּה נֶאֱפִין בְּיַחַד, אֲבָל אִם אָפָה הַדֶּבְשָׁנִין לְבַד וְאַחַר כָּךְ מָנִיחַ עֲלֵיהֶם מִלְמַעְלָה הַמִּרְקַחַת, אֵין נַעֲשִׂין הַמִּרְקַחַת טְפֵלָה לָהֶם, שֶׁכְּבָר נָתְנוּ לֶאֱכֹל שְׁנֵיהֶם וְאֵין הַמִּרְקַחַת בָּאִין לְלַפֵּת הַדֶּבְשָׁנִין, וְצָרִיךְ לְבָרֵךְ גַּם עַל הַמִּרְקַחַת: (מו) **פּוֹטַרְתָּן.** וְאִם אָכַל הַמִּרְקַחַת מִלְמַעְלָה, (מנ) וְהִשְׁאִיר הָרְקִיקִין וַאֲכָלָן בִּפְנֵי עַצְמָן צָרִיךְ לְבָרֵךְ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת עֲלֵיהֶם, אַף אִם אֲכָלָן בְּיַחַד (מנ) וְנִשְׁאַר עוֹד קְצָת רָקִיק בְּלֹא מִרְקַחַת אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עָלָיו, כֵּיוָן דְּעִקַּר אֲכִילָתוֹ הָיָה בְּיַחַד וְנִחְשָׁב לְטָפֵל לְהַמִּרְקַחַת אֵין חוֹשְׁשִׁין עַל גְּמַר הָאֲכִילָה: ט (מז) **פָּחוֹת מִכַּזַּיִת.** וְהוּא הַדִּין (מד) אֲפִלּוּ עַל כָּל דְּהוּ דְּאִסּוּר לֵהָנוֹת מִן הָעוֹלָם הָזֶה בְּלִי בְּרָכָה: (מח) **כְּלוּם.** הַיְינוּ לֹא בִּרְכַּת הַמָּזוֹן וְלֹא שׁוּם בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה: י (מט) **חֲבִיצָ״א וְכוּ׳.** אַקְדִּים לָזֶה הַסָּעִיף הַקְדָּמָה קְצָרָה וְהוּא דִּיֵּשׁ בָּזֶה שְׁלֹשָׁה אֲפָנִים.

א) פַּת שֶׁפָּרַר לְפֵרוּרִין וּבְשָׁלוֹ תְּלוּי בָּזֶה אִם הַפֵּרוּרִין גְּדוֹלִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כַּזַּיִת לֹא נִתְבַּטֵּל מֵהֶם שֵׁם פַּת אֲפִלּוּ אִם עַל יְדֵי הַבְּשׁוּל אֲזַל מֵהֶם תֹּאַר לָחֶם, וְאִם אֵין בָּהֶם כַּזַּיִת אֲפִלּוּ אִם נִרְאֶה שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶם תֹּאַר לֶחֶם מְבָרֵךְ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת, דְּשֵׁם תַּבְשִׁיל עֲלֵיהֶם. ב) אִם לֹא בְּשָׁלוֹ רַק שֶׁפָּרַר בְּקֵעָרָה וְנִתְחַבְּרוּ הַפֵּרוּרִין יַחַד עַל יְדֵי דִּבֵּשׁ אוֹ מָרָק אִם יֵשׁ עֲדַיִן עֲלֵיהֶם תֹּאַר לֶחֶם מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם הַמּוֹצִיא אֲפִלּוּ אִם אֵין בְּהַפֵּרוּרִין כַּזַּיִת, וְאִם אֵין בָּהֶם תֹּאַר לֶחֶם מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת, אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה בְּהַפֵּרוּרִין כַּזַּיִת וְכַנַּ״ל לְעִנְיַן בְּשׁוּל. ג) כְּשֶׁלֹּא בְּשֵׁל וְגַם לֹא נִתְחַבְּרוּ הַפֵּרוּרִין יַחַד עַל יְדֵי מַשְׁקֶה אֲפִלּוּ אִם הַפֵּרוּרִין דְּקִין כְּסֹלֶת מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם הַמּוֹצִיא דְּשֵׁם פַּת עֲלֵיהֶם. וְעַתָּה נְבָאֵר אֶת הַסָּעִיף בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ: (נ) **דְּהַיְינוּ פֵּרוּרֵי לֶחֶם שֶׁנִּדְבְּקִים.** בְּנִתְבַּשֵּׁל אֵין נִפְקָא מִינָּהּ בֵּין נִדְבְּקִין אוֹ לֹא, וְנָקֵט

בַּאוּר הַלָּכָה

ח * **טְעוּנִים בְּרָכָה לִפָּנֵיהֶם.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״מ) **שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּהוּא הַדִּין לְכָל פַּת הַבָּא בְּכִיסָנִין הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ז׳, וְהָנֵה בְּאֵמֶת כְּדִבְרָיו מִבֹּאר בִּכְמָה רֵאשׁוֹנִים וְהָנֵה כָּל זֶה לְעִקַּר הַדִּין, אֲבָל לְדִידָן דְּמַסְפְּקִינַן בְּפַת הַבָּא בְּכִיסָנִין מֵאי הוּא,** אַף דְּהַמְחַבֵּר פָּסַק לְהָקֵל בְּכָלָם הַיְינוּ מִשּׁוּם דְּסָפֵק דְּרַבָּנָן לְהָקֵל וְאֵין מַצְרִיכִין לוֹ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן כְּשֶׁאֵר פַּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיְנוּ לְהַצְרִיכוֹ בְּרָכָה תּוֹךְ הַסְּעוּדָה מִשּׁוּם דְּנִתְחַזְּקוּ לְפַת כִּיסָנִין אֵין סְבָרָא, דְּאַדְרַבָּה סָפֵק דְּרַבָּנָן לְהָקֵל וְשָׁמָּא מִין זֶה פַּת גְּמוּר הוּא וְנִפְטָר בִּבְרָכַת הַמּוֹצִיא, עַל כֵּן **אֵין לְבָרֵךְ עַל פַּת כִּיסָנִין בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה-אֶלָּא אִם כֵּן הוּא פַּת כִּיסָנִין לְכַלֵּי עָלְמָא [דְּהַיְינוּ שֶׁמְּמֻלָּא וְגַם נָלוּשׁ בְּדִבְשׁ וּכְהַאי גַּוְנָא וְהוּא דַּק וְיָבֵשׁ],** כֵּן כָּתְבוּ דְּגוּל מַרְבָּבָה וְהַגְּרַ״ז (סי״ד) וּכְעֵין זֶה כָּתַב גַּם כֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר וְחַיֵּי אָדָם (חא״כ כלל מג ס״ט), וּלְפִי מָה שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּשֵׁם הַמְּאִמָּר מָרְדְּכַי (ס״ק יד) דְּאֶפְשָׁר דְּמוֹדוּ זֶה לָזֶה אֵין קַשְׁיָא כָּל כָּךְ, **וְלִדְיָנָא נִרְאֶה דִּבְאוֹכֵל דְּבָר הַנָּלוּשׁ בְּדִבְשׁ וּמֵי בִּיצִים וּכְהַאי גַּוְנָא בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה כְּגוֹן לְעֵקֶ״ךְ וְקִיכְלִי״ךְ אוֹ שֶׁאוֹכֵל כְּעֵבֵי״ן יְבֵשִׁים לֹא יְבָרֵךְ בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה אֲפִלּוּ אִם אוֹכְלִין לְקִנּוּחַ, וְאִם אוֹכֵל מִדְּבָרִים הַמְמֻלָּאִים בְּפֵרוֹת [וּכְמָה שֶׁצִּיֵּר הַמְחַבֵּר בְּאֹפֶן הָרִאשׁוֹן] הַמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה לֹא הִפְסִיד, דְּמִשְׁמַע דְּרֹב הַפּוֹסְקִים סוֹבְרִין כֵּן דְּזֶהוּ פַּת כִּיסָנִין. וּבְחַיֵּי אָדָם** (שם) **מַשְׁמַע דְּאַף עַל לְעֵקֶ״ךְ וְקִיכְלִי״ךְ לְכַתְּחִלָּה רָאוּי שֶׁיְּכַוֵּן בִּשְׁעַת בְּרָכַת הַמּוֹצִיא לְפָטֵר אוֹתָן:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן כ״א וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס״ק יז) דְּלֹא כְּטַ״ז (סק״י):

(מ) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם) וּפְשׁוּט: (מא) הַגְּרַ״ז (ס״ט): (מב) ט״ז (ס״ק יא): (מג) גַּם זֶה מִמַּשְׁמָעוּת הַטַּ״ז (שם) וְהָעִתִּיקוּ הַגְּרַ״ז (שם) לְדִינָא עַיֵּן שָׁם:

ט (מד) הָרֹא״שׁ (פ״ו סי׳ טז):

(מ) דְּאִלּוּ **אוֹבְלִיא״שׁ שֶׁהוּא לֶחֶם גְּמוּר [וְכֵן פַּת הַנָּלוּשׁ בִּמְעַט דְּבַשׁ וְרֻבּוֹ מַיִם לְפִי דַּעַת הָרַמְ״א לְעֵיל בְּסָעִיף ז׳] אֲפִלּוּ בְּדֵלֶא קָבַע גַּם כֵּן בְּוַדַּאי אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה, דְּנִפְטָר בִּבְרָכַת הַמּוֹצִיא כְּשֶׁאָר פַּת:** (לח) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כא): (לט) עַמְק בְּרָכָה (כלל ב אות ד) וְהַדְּרִישָׁה (סק״ב) וְכֵן מַשְׁמַע מִמָּגֵן

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת בְּצִיעַת הַפַּת סִימָן קסח

ה טוֹר בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָה (כו: ד״ה על).

פֵּרוּרֵי לֶחֶם שֶׁנִּדְבָּקִים (נא) יַחַד עַל יְדֵי מָרָק, (נב) ה״אִם (כג) נִתְבַּשֵּׁל, (נג) * אִם יֵשׁ בָּהֶם (כג) (נד) כַּזַּיִת, (נה) אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ תֹּאַר לֶחֶם, מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן. * וְאִם אֵין בָּהֶם כַּזַּיִת, אַף עַל פִּי (נו) שֶׁנִּרְאֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תֹּאַר לֶחֶם, (נז) אֵינוֹ מְבָרֵךְ אֶלָּא בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּבְרָכָה אַחַת מְעַיֵּן שָׁלֹשׁ. וְאִם אֵינוֹ מְבֻשָּׁל אֶלָּא שֶׁהוּא מְחֻבָּר עַל יְדֵי דָּבֵשׁ אוֹ מָרָק, (נח) אִם יֵשׁ בָּהֶם כַּזַּיִת, מְבָרֵךְ עָלָיו הַמּוֹצִיא אֲפִלּוּ אֵין לוֹ תֹּאַר לֶחֶם. וְאִם אֵין בָּהֶם כַּזַּיִת, (נט) אִם יֵשׁ בָּהֶם תֹּאַר לֶחֶם, דְּהַיְינוּ שֶׁהוּא נִכָּר וְיָדוּעַ שֶׁהוּא לֶחֶם, מְבָרֵךְ עָלָיו הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן. וְאִם אֵין בָּהֶם תֹּאַר לֶחֶם מְבָרֵךְ (כ) [כד] בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּבְרָכָה אַחַת מְעַיֵּן שָׁלֹשׁ. וְאִם אֵינוֹ לֹא מְבֻשָּׁל וְלֹא מְחֻבָּר אֶלָּא מְפֹרָר (כה) דַּי דַּק, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ כַּזַּיִת (ס) וְלֹא תֹּאַר לֶחֶם מְבָרֵךְ עָלָיו הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן. (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קפ״ד (ס״ו) כַּמָּה שִׁיעוּר אֲכִילָה לְבָרֵךְ עָלֶיהָ בִּרְכַּת

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְכָתַב כַּמָּה פְּרָטֵי דִּינִין לְעִנְיַן זֶה וְעַיֵּן בְּשו״ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן י״א וְי״ב מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה: י [כד] בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת. עַיֵּן בְּאֹר הַיטֵב וְעַיֵּן בְּהַקְדָּמַת חִבּוּר מַעֲשֶׂה נִסִּים (הוּא פְּרוּשׁ הַהַגָּדָה שֶׁחִבֵּר כְּבוֹד בֶּן דּוֹדִי זְקֵנִי הַגָּאוֹן מוֹפֵת הַדּוֹר מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי יַעֲקֹב נְטִרִיָּה רַחֲמָנָא וּפְרַקֵיהּ הָאַב בֵּית דִּין דְּקְהִלָּה קְדוֹשָׁה לִיקָא) מַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי הַמְּגַן אַבְרָהָם בָּזֶה וְחִדַּשׁ כַּמָּה דִּינִים עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן בְּשו״ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן י״א וְי״ב בְּאֹרַךְ וְסִיּוּמָא דְּפִסְקָא דְּאַף פַּת גְּמוּר שְׁנִטְחַן עַד אֲשֶׁר דַּק וְאִין בּוֹ פְּרוּרִין כַּזַּיִת אַף עַל פִּי שֶׁגּוּלְגֻּלְתָּא יַחַד עַל יְדֵי דָּבֵשׁ אוֹ שֶׁמֶן כָּל שֶׁשִּׁשְׁתָּפָה תְּאֵרָן מִתֹּאַר לֶחֶם בֵּין שֶׁבְּשָׁלוֹ אַחַר כָּךְ אוֹ אֲפָאוֹ כָּל שֶׁעַל יְדֵי אֲפִיָּה לֹא חָזַר עָלָיו צוּרַת הַפַּת כְּגוֹן לְעִקּוּךְ וְכֵיוֹצֵא בּוֹ דְּאַזְיל חֵיזְרָא וְאָתֵי סוּפְקָא אֵין מְבָרְכִין עָלָיו רַק בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּקַרְעִמְזְלִי״ךְ שְׁנִטְּנוּ בְּשִׁמְן וּמְכָל שֶׁכֵּן בְּקֻנִּידְלִי״ךְ שֶׁבְּשָׁלוּ בְּמַיִם וְאַף אִם חִבְּרוּ בְּכֵרְעַיִם אִם נִתְבַּשֵּׁל, אַף אִם נֶאֱפָה יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק שֶׁדַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (ביצה טו: ד״ה קמ״ל) דְּאֶפְאוּי אִם נַעֲשָׂה מִקָּמַח מִפֹּשׁ מְבָרֵךְ עָלָיו הַמּוֹצִיא וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּפַת פְּרוּר. וְיֵרָא שָׁמַיִם לֹא יֹאכַל

בְּאֵר הַיטֵב

י (כג) נִתְבַּשֵּׁל. דְּהַיְינוּ שֶׁנָּתַן הַלֶּחֶם בִּכְלִי רִאשׁוֹן אֲבָל אִם הִנִּיחַ הַפְּרוּרִין בְּקְעָרָה וְעָרָה עֲלֵיהֶן רוֹתְחִין לֹא מִקְרֵי נִתְבַּשֵּׁל. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אמר רב יוסף) מָרְדְּכַי (פ״ו סי׳ קיט). וְכָתַב הַמְּגַן אַבְרָהָם (ס״ק כה) נָרְאֶה לִי מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ מְחֻלָּקֶת בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ס״ח (בטור) אִם עֲרוּי מְבֻשָּׁל כִּכְלִי רִאשׁוֹן לְכָל יֵשׁ לִמְנֹעַ שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל פְּרוּרִין שֶׁעֲרָה עֲלֵיהֶן מִכְּלִי רִאשׁוֹן וְנִרְאֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תֹּאַר לֶחֶם, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאוֹכֵל הַרְבֵּה עַד שֶׁשָּׂבַע מִמֶּנּוּ דְּהֲרֵי סָפֵק דְּאוֹרָיְתָא אִם יְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן לְכָן יְבָרֵךְ עַל פַּת אַחֵר תְּחִלָּה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן קע״ז (ס״א): (כג) כַּזַּיִת. פְּרוּשׁ שֶׁכְּבָר פְּרוּסָה בְּכָפְנֵי עַצְמָהּ הֲוֵי כַּזַּיִת: (כד) בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת. וּבְכָל הֲנֵי אֲפִלּוּ קָבַע סְעֻדָּתוֹ עֲלֵיהֶן מְבָרֵךְ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת כֵּיוָן דְּלָאו פַּת הוּא כְּלָל וְעַיֵּן לְעֵיל סְעִיף קָטָן י״ז. אִיתָא בַּגְּמָרָא אִם פֵּרֵר הַלֶּחֶם עַד שֶׁהֶחֱזִירוֹ כְּסֹלֶת וְאַחַר כָּךְ חָזַר וְגִבְּלָן יַחַד וְחָזַר וַאֲפָאָן צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא. וְכָתַב הַמְּגַן אַבְרָהָם (ס״ק כח) אִם כֵּן אוֹתָם שֶׁעוֹשִׂין פְּרִימְזְלִי״ךְ מִלֶּחֶם מְפֹרָר אוֹ מִלֶּחֶם שִׁרְוֵי תְּחִלָּה כְּמִים צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא כֵּיוָן שֶׁתְּחִלָּתוֹ הָיָה לֶחֶם לֹא נִפְקַע מִתּוֹרַת פַּת עַד שֶׁאֵין בְּכָל אֶחָד כַּזַּיִת, וּמִכָּל זֶה מְשׁוּם אִפָּן הַשֵּׁנִי דְּמַיְירֵי בְּלִי בְּשׁוּל: (נא) יַחַד. הַדִּין אִם הָיוּ (מה) רַק שְׁרוּיִים בְּתוֹכוֹ הַרְבֵּה (מו) עַד שֶׁנִּתְלַבֵּן הַמַּיִם עַל יְדֵי זֶה, דְּהֵינוּ כְּמוֹ נִדְבָּקִין יַחַד וּכְדִלְקַמַּיהּ בְּסָעִיף י״א: (נב) אִם נִתְבַּשֵּׁל. הַיְינוּ שֶׁנָּתַן הַלֶּחֶם בִּכְלִי רִאשׁוֹן כְּשֶׁעָמַד עַל הָאֵשׁ אוֹ עַל כְּלִי פְּנִים שֶׁהָיָה הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, אֲבָל בִּכְלִי שֵׁנִי (מז) לֹא חֲשִׁיב בְּשׁוּל, וְדֵינוֹ כְּמוֹ בְּאָפָן הַשֵּׁנִי דְּאִם יֵשׁ בּוֹ תֹּאַר לֶחֶם מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא אַף בְּפָחוֹת מִכַּזַּיִת, [וְדַוְקָא אִם לֹא נִתְלַבֵּן הַמַּיִם עַל יְדֵי הַלֶּחֶם, אֲבָל אִם נִתְלַבֵּן הַמַּיִם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

זֶה מְשׁוּם אִפָּן הַשֵּׁנִי דְּמַיְירֵי בְּלִי בְּשׁוּל: (נא) יַחַד. וְהוּא הַדִּין אִם

שֶׁמִּסְתַּפֵּק אִם אַחַר בְּשׁוּל הָיָה כַּזַּיִת וְאַחַר כָּךְ פֵּרֵר לְפְרוּרִין קְטַנִּים אִם

נִימָא כֵּיוָן שֶׁהָיָה בְּצֵת בְּשׁוּל כַּזַּיִת תּוּ לֹא נִפְקַע מִנַּיהּ שֵׁם לֶחֶם עַל יְדֵי מַה שֶּׁהִמְעִיטוֹ לְפָחוֹת מִכַּזַּיִת:

*** וְאִם אֵין בָּהֶם כַּזַּיִת וְכוּ'. נִרְאֶה לִי דְּאֲפִלּוּ אִם יִמְצָא שָׁם אֵיזֶה חֲתִיכָה שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כַּזַּיִת, מִכָּל מָקוֹם הַפְּרוּרִין הַדְּבֵקִין שֶׁאֵין בָּהֶם כַּזַּיִת לֹא נִגְרְעוּ בְּתֹרֶיהוּ, וּכְשֶׁאוֹכְלִם לְבַדָּם מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת:**

כְּדַרְכּוֹ שֶׁמְּצוּי כְּשֶׁנִּשְׁרָה פַּת בְּמַיִם חַמִּין מִבְּאָר בְּסָעִיף י״א דְּעַל יְדֵי זֶה נָחְשַׁב הַפַּת כְּאִין בּוֹ תֹּאַר לֶחֶם], וְאִם הִנִּיחַ הַפְּרוּרִין בְּקְעָרָה וְעָרָה עֲלֵיהֶם רוֹתְחִין מִכְּלִי רִאשׁוֹן כְּתִבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּסָפֵק הוּא אִם יֵשׁ לוֹ דִּין בְּשׁוּל אוֹ לֹא, וְעַל כֵּן אִם אֵין בַּפְּרוּרִין כַּזַּיִת וְיֵשׁ בּוֹ תֹּאַר לֶחֶם יְבָרֵךְ עַל פַּת אַחֵר תְּחִלָּה: (נג) אִם יֵשׁ בָּהֶם וְכוּ'. לָאו דַּוְקָא בְּכֻלָּם, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם יֵשׁ כַּזַּיִת (מח) בְּחֲדָא פְּרוּסָה גַּם כֵּן מְבָרֵךְ עָלֶיהָ הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן, וּמִפְּלֵילָא יְכוֹל לֶאֱכֹל הַשְּׁאָר הַקְּטַנּוֹת גַּם כֵּן: (נד) כַּזַּיִת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּהַפְרוּסָה עַצְמָהּ שֶׁמְּבָרֵךְ עָלֶיהָ הָיָה בָּהּ כַּזַּיִת (מט) מִקְּדֶם וְלֹא נִפְחֲתָה מִשֶּׁעוּר זֶה עַל יְדֵי הַבְּשׁוּל, (נ) וְלֹא מִצָּרְפִינַן לָהּ מַה שֶּׁנִּתְדַּבְּקָה עִם חֲבֵרוֹתֶיהָ (נא) אוֹ שֶׁנִּתְפַּזְּרָה עַל יְדֵי הַמַּשְׁקֶה: (נה) אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ וְכוּ'. דִּכְיָון שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כַּזַּיִת לֹא נִתְבַּשֵּׁל מִפְּנֵי שֶׁם לֶחֶם: (נו) שֶׁנִּרְאֶה וְכוּ'. [א]דִּכְיָון שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל אֵינוֹ חָשׁוּב תֹּאַר לֶחֶם. וְאִם לֹא בִּשְּׁלָם בְּקְדָרָה אֶלָּא טִגְּנָם בְּמַשְׁקֶה בְּמִחֲבַת מַשְׁמַע מִפְּנֵי אֲבָרְהָם סָעִיף קָטָן ל״ו דְּלֹא הֲוֵי כְּבִשּׁוּל, וּמִהֲנֵי בָּהּ תֹּאַר לֶחֶם כְּמוֹ לְקַמָּיהּ בָּאָפָן הַשֵּׁנִי, וּלְפִי דַּעַת שְׁאָרֵי הָאַחֲרוֹנִים שָׁם (נמ) אֵין הָכְרַחַ לְדַקְדֵּק, וְהֶנְּכוֹן שֶׁכְּטִגּוּן לֹא יֹאכַל בְּשִׁיֵּשׁ בּוֹ תֹּאַר לֶחֶם כִּי אִם בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה. וְכָל זֶה בְּשֶׁאֵין בָּהֶם כַּזַּיִת, אֲבָל אִם טִגֵּן פְּרוּסוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כַּזַּיִת אֲפִלּוּ אֵזֶל לֵיהּ הַתֹּאַר לֶחֶם, פְּשׁוּט דְּמְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וְכַנַּ״ל בִּבְשׁוּל וְכָל שֶׁכֵּן בְּזֶה: (נז) אֵינוֹ מְבָרֵךְ וְכוּ'. דַּע דִּבְכָל הָנֵי שֶׁנִּזְכַּר בְּסָעִיף זֶה וּבִסְעִיפִים שֶׁאַחֲרָיו אֲפִלּוּ קָבַע סְעוּדָתוֹ עֲלֵיהֶם וְאָכַל כְּדֵי שְׂבִיעָה מְבָרֵךְ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וְאַחֲרָיו שָׁלֹשׁ מְשׁוּם דְּלֹא הֲוֵי בִּכְלַל לֶחֶם כְּלָל רַק כְּמִינֵי קְדֵרָה בְּעָלְמָא: (נח) אִם יֵשׁ בָּפְרוּסוֹת. הַיְינוּ אֲפִלּוּ בְּאַחַת מֵהֶן וְכַנַּ״ל: (נט) אִם יֵשׁ בָּהֶם וְכוּ'. הַשַּׁעַם דְּעָדִיף בָּזֶה מֵאָפָן הָרִאשׁוֹן דְּכָיְון שֶׁלֹּא נִתְבַּשֵּׁל תֹּאַר לֶחֶם שָׁלוּ חֲשִׁיבָא נִכָּר וְיָדוּעַ יוֹתֵר, וּמַה שֶּׁכָּתַב וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן הַיְינוּ כְּשֶׁאָכַל כַּמָּה פְּרוּרִין עַד שֶׁעוּר כַּזַּיִת. אִם פֵּרֵר הַלֶּחֶם עַד שֶׁהֶחֱזִירָן לְסֹלֶת וְאַחַר כָּךְ חָזַר וְגִבְּלָן בְּמַיִם וְאַחַר כָּךְ אֲפָאוֹ כָּל שֶׁעַל יְדֵי אֲפִיָּה לֹא חָזַר עָלָיו צוּרַת הַפַּת כְּגוֹן לְעִקּוּךְ וְכֵיוֹצֵא בּוֹ דְּאַזְיל חֵיזְרָא וְאָתֵי סוּפְקָא אֵין מְבָרְכִין עָלָיו רַק בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּקַרְעִמְזְלִי״ךְ שְׁנִטְּנוּ בְּשִׁמְן וּמְכָל שֶׁכֵּן בְּקֻנִּידְלִי״ךְ שֶׁבְּשָׁלוּ בְּמַיִם וְאַף אִם חִבְּרוּ בְּכֵרְעַיִם אִם נִתְבַּשֵּׁל, אַף אִם נֶאֱפָה יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק שֶׁדַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (ביצה טו: ד״ה קמ״ל) דְּאֶפְאוּי אִם נַעֲשָׂה מִקָּמַח מִפֹּשׁ מְבָרֵךְ עָלָיו הַמּוֹצִיא וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּפַת פְּרוּר. וְיֵרָא שָׁמַיִם לֹא יֹאכַל

מָקוֹם אִם עֶרֶב בָּהֶן קֶמַח וְטִגְּנָן בְּשֶׁמֶן אוֹ לְשָׁהּ בָּהֶן צָרִיךְ עִיּוּן אִם נִלַּח אַחַר הָרוֹב וְעַיֵּן סָעִיף י״ג. וּכְנֶגֶד הַגְּדוֹלָה (הגה״ט) בְּשֵׁם רַשׁ״ךְ חֵלֶק א׳ סִימָן קס״ג פָּסַק בְּפִשִׁיטוּת דְּיִבָּרֵךְ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת עַיֵּן שָׁם. וּמִיהוּ אוֹתָן הַמִּטַּגְּנִים פְּרוּסוֹת שְׁלֵמוֹת פָּשׁוּט דְּמְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (שם) עַיֵּן שָׁם: (כה) דַּי דַּק. דְּכִיוָן שֶׁהוּא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

י (מה) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כה): (מו) מֵאַמַר מָרְדְּכַי (ס״ק כב): (מז) אַחֲרוֹנִים: (מח) פְּרֵי מְגַדִּים (א״א ס״ק כו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מט) לְבוּשׁ: (נ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (נא) חַיֵּי אָדָם (ח״א כלל נד ס״ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (נב) וְגַם מַתַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (כו. ד״ה האי) מוּכָח קָצָת גַּם כֵּן דְּטִגּוּן וּבְשׁוּל חֲדָא הִיא, וּלְמַסְקָנָא שְׁפִשְׁרָא כְּהָעָרוּךְ (ערך חבץ) מֵהֲרֵי הַגְּמָרָא רַק בְּחִבּוּר בְּצָלְמָא עַל יְדֵי דָּבֵשׁ וּמָרָק וּבְלֵי שׁוּם בְּשׁוּל וְטִגּוּן כְּלָל, וּבָזֶה הוּא דְּמִנַּהֵי תֹּאַר לֶחֶם, אֲבָל מִסּוּגְיַת הַשַּׁ״ס שָׁם (לז:) בְּדַרְשַׁת אַבַּיֵי מִשְׁמַע דְּסִבִירָא לֵיהּ דְּטִגּוּן לֹא הֲוֵי כְּבִשּׁוּל, [עַיֵּן בְּתוֹסְפֹּי הַרְא״ש שָׁם], וְלִכְאוֹרָה מִשְׁמַע שָׁם בַּגְּמָרָא דְּרַב שֵׁשֶׁת וְרָבָא בְּשִׁיטָתָא דְּאַבַּיֵי קַיְימִי דִּבְמָנְחוֹת מְרַכְּרִין עָלֵיהּ הַמּוֹצִיא אַף בְּפָחוֹת מִכַּזַּיִת מְשׁוּם דְּאִיכָּא עָלֵיהּ תּוֹרֵיתָא דְּנַהֲמָא עַיֵּן שָׁם, וְצָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה: (נג) עַיֵּן בְּאָבֶן הָעוֹזֵר (ד״ה האי) וּבְשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ס״ק כד) וּבְחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל נד ס״ב) וְנִשְׁמַת אָדָם (סק״ד) וּבְמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס״ק לח) וּבְמִשְׁכֶּרֶת נָפֶשׁ (סי׳ ד):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בְּסֵדֶר בִּרְכַּת הַנֶּהֱנִין (פ״ב הי״ג) הֵבִיא מַחְלוֹקֶת אִם פֵּירֵר לִפְנֵי הַבִּישׁוּל לְפָחוֹת מִכַּזַּיִת וּתְאֹר הַלֶּחֶם קַיָּם, יֵשׁ אוֹמְרִים דִּבְכָהֵי גַּוְונָא מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא דְּדַק כְּשֶׁנִּתְפָּרֵר עַ״י הַבִּישׁוּל מְבָרֵךְ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת, וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֲפִלּוּ פֵּירֵר לִפְנֵי הַבִּישׁוּל לִפְחוֹת מִכַּזַּיִת כְּמוֹ שְׁנּוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת בְּמִצּוֹת בְּפֶסַח לֹא נִחְשַׁב תֹּאַר לֶחֶם וּמְבָרֵךְ בַּמ״מ וְאֲפִלּוּ חָזְרוּ וְנִדְבְּקוּ עַ״י הַבִּישׁוּל וְנַעֲשׂוּ כְּזַיִת, וְסָפֵק בִּרְכוֹת לְהָקֵל, וּבְעֹל נֶפֶשׁ יַחְמִיר עַל עַצְמוֹ שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל מֵהֶן כְּדֵי שְׂבִיעָה אִם יֵשׁ בָּהֶן תֹּאַר לֶחֶם כִּי אִם שִׁיְּבָרֵךְ הַמּוֹצִיא עַל לֶחֶם גָּמוּר בְּכָל עִנְיָן. אָמְנָם בְּשׁו״ת הָרַב (סי״ח) כָּתַב בְּפִשִׁיטוּת שֶׁאֵף לְפָחוֹת מִכַּזַּיִת לְפְנֵי הַבִּישׁוּל מְבָרֵךְ עָלֵיהֶם מְזוֹנוֹת וּמֵעַיִן ג׳

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַמָּזוֹן): **יא** יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (סא) דְּפֵרוּרִין שֶׁנּוֹתְנִין (כו) (סב) בְּמַיִם וְהַמַּיִם מִתְלַבְּנִים מֵחֲמַת הַפֵּרוּרִין, (סג) אֲזַיל לֵיהּ תּוֹרִיתָא (פֵּרוּשׁ, כְּאִלּוּ אָמַר תּוֹאֲרִיתָא כְּלוֹמַר תֹּאַר הַלֶּחֶם) דְּנַהֲמָא, וְאֵין מְבָרֵךְ עָלֶיהָ אֶלָּא בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּבְרָכָה אַחַת מֵעֵין שָׁלֹשׁ: **יב** יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר * שֶׁפַע הַשְׂרוּי (כז) (סד) * בְּיֵין (אָדָם) אֵינוֹ מְבָרֵךְ (סה) אֶלָּא בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּבְרָכָה אַחַת מֵעֵין שָׁלֹשׁ, וְנִרְאֶה (סו) שֶׁאֵין דְּבָרָיו אֲמוּרִים אֶלָּא בְּפֵרוּרִין אוֹ בִּפְרוּסוֹת שֶׁאֵין בְּכָל אַחַת כַּזַּיִת: **יג** חאֲפִלּוּ דָּבָר (סז) שֶׁבִּלּוּלוֹ (פֵּרוּשׁ, לִישַׁת הַקֶּמַח בְּמַיִם) עָבָה, (סח) אִם בִּשְׁלָהּ אוֹ טִגְּנָהּ (סט) אֵין מְבָרֵךְ עָלֶיהָ הַמּוֹצִיא, אֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ (ע) תּוֹרִיתָא (כמ) דְּנַהֲמָא, (עא) וַאֲפִלּוּ נִתְחַיְּבָה (כט) בְּחַלָּה, דִּבְרַכַּת הַמּוֹצִיא אֵינוֹ הוֹלֵךְ אֶלָּא אַחַר

ו תוספות (לז: ד"ה אמר) וְהַמְבָרְכִי שָׁם (פ"ו סי' קיט). ז שם בְּמְבָרְכִי. ח רַבִּי יוֹנָה (כז. ד"ה ומזה) וְרַבִּי יְרוּחָם (נתיב טז ח"ה) בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְשׁוֹן (חלה פ"א מ"ה) (וְהָרַמְבַּ"ם) [וְהָרַמְבַּ"ן] (הלכות חלה כו:).

בֵּאוּר הֵיטֵב

פַּת בְּפָנֵי עַצְמָהּ אֵינוֹ יוֹצֵא לְעוֹלָם מִתּוֹרַת פַּת: **יא** (כו) **בְּמַיִם.** וְהוּא הַדִּין הַנּוֹתְנִים חִתִּיכוֹת פַּת שְׁמִבְּיְשִׁין עַל הַגַּחֲלִים בְּשָׂכָר וְקוֹרִין פָּענ"ץ נְמִי דִּינָא הָכִי. שלמ"ה (שער האותיות עמק ברכה ברכות הנהנין כלל ב אות ז). וְהֵיכִינוּ שֶׁאֵין בָּהֶם כְּזַיִת בְּכָל אֶחָד וְכֻלָּם שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף שֶׁאַחֲרֵי זֶה: **יב** (כז) **בְּיֵין אָדָם.** שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁתַּנֶּה צוּרָתוֹ אֲבָל בְּלָבָן הֲרֵי דִּינוֹ עַד שֶׁיִּתְלַבֵּן הַיַּיִן מֵחֲמַת הַפַּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף שְׁלִפָנֵי זֶה. וּלְעִנְיַן אִם חִיֵּב לְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן נִרְאֶה דְּאִזְלִינַן בָּתַר הָעִקָּר אִם הַיַּיִן עִקָּר וַאֲכִילַת הַפַּת בְּתוֹכוֹ לְמַפְּקֵ אֶת הַשִּׁתְיָה מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וּפוֹטֵר אֶת הַפַּת, וְאִם הַפַּת עִקָּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּסֶלֶת לֹא מִנְכַּר עָלָיו תֹּאַר לֶחֶם, וְהַטַּעַם דְּכֵיוָן שֶׁהוּא פַּת בְּפָנֵי עַצְמוֹ וְאֵינוֹ מְחֻבָּר אֵינוֹ יוֹצֵא לְעוֹלָם מִתּוֹרַת לֶחֶם, (נז) וְעַיִן בָּאַחֲרוֹנִים שֶׁהִסְכִּימוּ דַּאֲפִלּוּ שָׂרָה הַפֵּרוּרִין בְּמַיִם כֵּיוָן שֶׁלֹּא נִתְחַבְּרוּ יַחַד אֵינוֹ יוֹצֵא מִתּוֹרַת פַּת, וְדָוְקָא אִם שָׂרָה זְמַן מוּעָט, אֲבָל אִם הָיָה הַפֵּרוּרִין בְּתוֹכָם עַד שֶׁנִּתְלַבְּנוּ הַמַּיִם עַל יְדֵי זֶה, מִבֹּאר בְּסָעִיף שֶׁאַחֲרָיו דִּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּבְרָכָה מֵעֵין שָׁלֹשׁ: **יא** (סא) **דְּפֵרוּרִין שֶׁנּוֹתְנִין וְכוּ'.** הֵיכִינוּ (נח) כְּשֶׁאֵין בָּהֶם כַּזַּיִת, דְּאִלּוּ יֵשׁ בָּהֶם כַּזַּיִת אֵין צָרִיךְ תֹּאַר לֶחֶם כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בַּסָּעִיף הַקּוֹדֵם: **(סב) בְּמַיִם.** וְהַנּוֹתְנִים (נז) חֲתִיכַת פַּת שְׁמִבְּיְשִׁין עַל הַגַּחֲלִים בְּשָׂכָר [שֶׁקּוֹרִין פָּענ"ץ] וְאֵין בָּהֶם כַּזַּיִת וְהַשָּׂכָר מִתְלַבֵּן עַל יְדֵי הַשְּׂרִיָּה נְמִי דִּינָא הָכִי דִּמְבָרְכִין עֲלֵיהֶם בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת, וְאִם נָתַן רַק מְעַט לֶחֶם דַּק דַּק לְתוֹךְ הַשָּׂכָר חַם כְּדֵי שֶׁיִּתֵּן בּוֹ טַעַם וְלֹא בִּשְׁבִיל אֲכִילָה אֵינוֹ מְבָרֵךְ (נז) רַק שֶׁהַכֹּל עַל הַשָּׂכָר, דְּהוּא הָעִקָּר וְהַלֶּחֶם אֵין בּוֹ מַמָּשׁוּת וְדָבָר חָשׁוּב: **(סג) אֲזַיל לֵיהּ וְכוּ'.** וְאַף דִּמְבֹאָר בְּסוֹף סָעִיף הַקּוֹדֵם דְּפֵרוּרִין שֶׁאֵינָם מְבֻשָּׁל וְלֹא מְחֻבָּר אֲפִלּוּ אִם אֵין בָּהֶם תֹּאַר לֶחֶם מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא [וַאֲפִלּוּ הָיוּ שְׁרוּיִים בְּמַיִם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם], (נח) דָּוְקָא הָתָם שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה צוּרַת הַפַּת בְּעֶצֶם כְּלָל שֶׁנִּשְׂרָה בְּמַיִם רַק זְמַן מוּעָט, וּמַה שֶּׁלֹּא מִנְכַּר בּוֹ תֹּאַר לֶחֶם הוּא רַק מִפְּנֵי קַטְנוּתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא שֶׁנִּשְׂרָה הַרְבֵּה בְּמַיִם עַד שֶׁנִּתְלַבְּנוּ הַמַּיִם עַל יְדֵי זֶה, הוּא סִימָן שֶׁנִּפְסְדָה צוּרָתָהּ עַל יְדֵי הַשְּׂרִיָּה וְאָבַד מִמֶּנָּה שֵׁם לֶחֶם: **יב** (סד) **בְּיֵין אָדָם.** דָּוְקָא אָדָם וּמְשׁוּם דְּכֵיוָן שֶׁנִּתְאַדֵּם הַפַּת עַל יְדֵי הַיַּיִן אָבַד מִמֶּנָּה תֹּאַר לֶחֶם, (נט) אֲבָל אִם שָׂרָה פִּתּוֹ בְּיֵין לָבָן בָּעֵינַן דַּוְקָא שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה הַיַּיִן מִצּוּרָתוֹ עַל יְדֵי הַפַּת הַשָּׂרוּי בְּתוֹכוֹ וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף י"א: **(סה) אֶלָּא בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְאַפּוֹקֵי שֶׁלֹּא יְבָרֵךְ עֲלֵיהֶ הַמּוֹצִיא. וּלְעִנְיַן בִּרְכַּת הַיַּיִן (ס) אִם כַּוָּנָתוֹ בִּשְׁבִיל אֲכִילַת הַפַּת וְהַיַּיִן בָּא רַק לְמַתֵּק הַשְׁתִיָּה נַעֲשָׂה הַפַּת טָפֵל לַיַּיִן [ג]וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ רַק בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן. וְהִנֵּה לְפִי זֶה לְעִנְיַן שְׁתִיַּת קַאוָוי"ע הַנָּהוּג בֵּינֵינוּ שֶׁטּוֹבְלִין בּוֹ פַּת כֵּיסָנִין וְשָׁם הֵלֹא כַּוָּנָתוֹ גַּם כֵּן בִּשְׁבִיל שְׁנֵיהֶם, נִרְאֶה גַּם כֵּן דְּנָנְתוֹ הוּא שֶׁקֹּדֶם שֶׁבָּרַךְ עַל הַפַּת כֵּיסָנִין יְבָרֵךְ עַל הַקַּאוָוי"ע שֶׁהַכֹּל וְיִשְׁתֶּה מֵעַט, (סג) וְיוֹתֵר טוֹב שֶׁיְּבָרֵךְ מִתְּחִלָּה עַל הַפַּת כֵּיסָנִין לִבְד בִּלֹא שְׁרִיָּה, וְאַחַר כָּךְ יְבָרֵךְ מִתְּחִלָּה עַל מְעַט צוּקֶער בִּרְכַּת שֶׁהַכֹּל לְהוֹצִיא הַקַּאוָוי"ע [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק כד)]: **(סו) שֶׁאֵין וְכוּ'.** דְּאִם הָיָה בּוֹ כַּזַּיִת הֵלֹא מִבֹּאר לְעֵיל בְּסָעִיף י' דִּמְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא אֲפִלּוּ בִּשְׁאָבַד תֹּאַר לֶחֶם: **יג** (סז) **שֶׁבִּלּוּלוֹ עָבָה.** הַיְינוּ לְאַחַר שֶׁצָּק הַמַּיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח לֹשׁ אוֹתָהּ עָב כְּמוֹ פַּת: **(סח) אִם בִּשְׁלָהּ וְכוּ'.** בִּשּׁוּל בְּמַיִם, וְטִגּוּן בְּשֶׁמֶן: **(סט) אֵין מְבָרֵךְ וְכוּ'.** אֲפִלּוּ (סה) עַל פְּרוּסוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כַּזַּיִת, (סה) וְלֹא דָּמֵי לְמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּסָעִיף י' דְּהַבִּשּׁוּל אֵין מְבַטֵּל אוֹתָם מִתּוֹרַת לֶחֶם, דְּהָתָם הָוֵי לֶחֶם גָּמוּר מֵעִיקָּרָא שֶׁהָיָה אָפוּי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּלֹא נֶאֱפָה מֵעוֹלָם לְהָכִי הַבִּשּׁוּל וְהַטִּגּוּן מְבַטֵּל מִתּוֹרַת לֶחֶם, (סו) וְעַיִן לְקַמָּן בְּסָעִיף י"ד בְּהַגְּ"ה דְּאִם נוֹתֵן בְּמַחֲבַת מְעַט שֶׁמֶן שֶׁלֹּא יִשָּׂרֵף הָעֲשָׂה לֹא מִיקְרֵי טִגּוּן בְּמַשְׁקֶה וְהָוֵי אֲפִיָּה גְּמוּרָה: **(ע) תּוֹרִיתָא דְּנַהֲמָא.** (עא) וַאֲפִלּוּ (סז) אָכַל הַרְבֵּה וְקָבַע סְעוּדָתֵיהּ עֲלֵיהֶן הָוֵי כְּמוֹ דִּיסָא וּמְבָרֵךְ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת לְפָנֶיהָ וּמֵעֵין שָׁלֹשׁ לְאַחֲרֶיהָ: **(עא) וַאֲפִלּוּ נִתְחַיְּבָה בְּחַלָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ (סח) הוּא בְּעִנְיַן שֶׁקָּרוּי לֶחֶם לְעִנְיַן חַלָּה, כְּגוֹן שֶׁבִּשְׁעַת לִישָׁה לֹא הָיָה בְּדַעְתּוֹ לְבַשְּׁלוֹ אוֹ לְטַגְּנוֹ

בֵּאוּר הַלָּכָה

יב * **שֶׁפַע הַשְׂרוּי וְכוּ'.** וּמִכָּל מָקוֹם אוֹתָם לְחָמִים שֶׁעוֹשִׂים לְיוֹם טוֹב וְצוֹבְעִין עִם מֵי זַאפְרִי"ן אֲפִלּוּ אֵין בַּפֵּרוּסוֹת כַּזַּיִת מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא, וְשֶׁאנֵי כָּאן דְּהָיָה שְׂרוּי קָצָת [פְּרִי מִגְדִּים (א"א ס"ק כח) עַיֵּן שָׁם]:

* **בְּיֵין אָדָם וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק סד) וְהִנֵּה זֶה הַלָּשׁוֹן אָדָם הוֹסִיף הָרַמ"א מִדַּעְתֵּיהּ עַל פִּי לְשׁוֹן הַמָּרְדְּכַי (פ"ו סי' קיט) שֶׁהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה וכתב עוד) שֶׁכָּתוּב בּוֹ הוֹאִיל וְסִמּוֹק, וּבְאֶמֶת סְבָרָא זוֹ קְלוּשָׁה מְאֹד דְּכֵיוָן שֶׁהַפַּת עַדַיִן בְּעֵין וְכִי בִּשְׁבִיל צֶבַע בְּעָלְמָא שֶׁקָּלַט הַפַּת עַל יְדֵי הַיַּיִן יֹאבַד מִמֶּנָּה שֵׁם לֶחֶם עַל יְדֵי זֶה, וְהִנֵּה בְּהַגָּהַת שלמ"ה בְּשַׁעַר הָאוֹתִיּוֹת (שער האותיות עמק ברכה- ברכות הנהנין כלל ב

עליו ברכה הראויה לו, אא"כ העיקר חביב עליו לעולם שאז אין להקדימו לטפל. **ב]** ובשו"ע הרב (שם ס"ו) כתב: וטוב למנוע מלאכול פת למתק השתיה כי מי יוכל להבחין אם אוכלה למתק השתיה או למילוי כרס שאז צריך לברך עליה המוציא.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (סי' ריב סעיפים ב-ג) כתב שיברך בכהאי גוונא רק על הפת וא"צ לברך על היין, והובא כאן בשער הציון (ס"ק סא). וכתב שם (סעיפים ח-ט) שמ"מ טוב יותר להקדים לאכול מן הטפל קודם שאוכל מן העיקר כדי שיוכל לברך

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לז) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק כא) וְהַגְּרַ"ז (סי"ט) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגבורים ס"ק יט ע"י"ש): **יא** (נח) שָׁלֵ"ה (שער האותיות עמק ברכה ברכות הנהנין כלל ב אות ז) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (נז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ל) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נח) מַאֲמַר מָרְדְּכַי** (ס"ק כב) עַיֵּן שָׁם בְּאֲרִיכוּת: **יב** (נט) ט"ז (ס"ק טו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ל) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(סא)** אַף דִּבְמָגֵן אַבְרָהָם (שם) כָּתַב שֶׁיְּבָרֵךְ עַל שְׁנֵיהֶם, לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי צָרִיךְ עִיּוּן דְּכָל הַפּוֹסְקִים [הַתּוֹסָפוֹת (מא: ד"ה הלכתא) וְהָרַבֵּנוּ יוֹנָה (כט: ד"ה אמר) וְהָרא"ש (פ"ו סי' כו)] כָּתְבוּ סְתָמָא דְּשׁוֹרָה פַּת בְּיַיִן אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ, מַשְׁמַע אֲפִלּוּ אִם כַּוָּנָתוֹ בִּשְׁבִיל שְׁנֵיהֶם וּמִשּׁוּם דְּפַת עִקָּר, [עַיֵּן לְעֵיל בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ט"ו שֶׁמּוּכָרַח גַּם כֵּן הָכִי] וְעִיַּנְתִּי בְּאֵלִיָּה זוּטָא (ס"ק יז) [בְּהַעְתִּיקוֹ דִּבְרֵי עוֹלַת תָּמִיד (סק"י) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן כְּמָגֵן אַבְרָהָם] שֶׁכָּתַב עַל זֶה וְצָרִיךְ עִיּוּן לְמַאֲמַר מָרְדְּכַי עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, וְשׁוּב מָצָאתִי עוֹד בְּמָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן רי"ב סָעִיף קָטָן ג' דְּמוּכָח בְּהָדָיא שֶׁסּוֹבֵר דְּאַף אִם כַּוָּנָתוֹ בִּשְׁבִיל שְׁתִיַּת הַמַּשְׁקֶה אַף שֶׁהוּא רוֹצֶה גַּם כֵּן לֶאֱכֹל הַפַּת אֶמְרִינַן דְּהַפַּת עִקָּר, וְכֵן סָתַם שָׁם הַגְּרַ"ז (ס"ב) דְּהַשּׁוֹרֶה פַּת כֵּיסָנִין בְּיַיִן אוֹ בְּיַיִן שָׁרָף מְבָרֵךְ רַק בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת, וּכְדְּאִי דְּבָרָיו נוֹהֲגִים מִדְּבָרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם שָׁם, וְעַל כֵּן הָעִקָּר רַק דָּנְנוֹן לְכִתְחִלָּה לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם מִתְּחִלָּה: **(סב)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וְעַיֵּן בְּסִימָן רי"ב (בכמ"א סק"ג): **(סג)** דַּהֲלֹא בְּוַדַּאי בִּרְכַּת בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת קוֹדֶמֶת לְשֶׁהַכֹּל [שָׁם]: **יג (סד)** אֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק כה): **(סה)** אַחֲרוֹנִים: **(סו)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(סז)** חִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר וְהַגְּרַ"ז (סט"ו): **(סח)** ט"ז (ס"ק טז) וְהַגְּרַ"א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁמְּיַשְּׁבִים מַה שֶּׁנִּדְחַק הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ל"ב: